

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pre pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za en mesec 1 gid. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Člankarje in oznanila (inzerate) prejema uredništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 52.

V Ljubljani, v soboto 4. marca 1893.

Letnik XXI.

Državni zbor.

Z Dunaja, 2. marca.

Danes se je nadaljevala razprava o proračunu trgovinskega ministerstva. Prvi govornik profesor Kaiser potegoval se je za to, da bi se odpravilo plačilo za donajanje pisem po kmetih na dom, ter pravi, če se pisma v mestih brez posebnega plačila za donajanje na dom vsakemu adresatu vročajo, naj se tudi kmetiskim vasem tega ne odreka. Posebno se izreka proti temu, da bi se sklenila trgovinska pogodba z Rumunijo, in to že iz nevarnosti, da se ne zanese v naše dežele goveja kuga, katera je skoro povsem ponehala, odkar je vhod rumunski živini v naše kraje prepovedan.

Poslanec Kaltenegger toži o propadu mlinarske obrti in izreka željo, da bi se po Veliki noči državni zbor zopet zbral ter izključljivo le gospodarskim stvarém posvetil svoje delo.

Tržaški poslanec pl. Burgstaller toži o propadu tržaške trgovine in zahteva, da se vendar že izdela nova železnica čez Ture in Predil.

Poslanec Kindermann se pritožuje, kako okrajna glavarstva zanemarjajo obrtne zadrage.

Poslanec dr. Gessmann je v jako temeljitem govoru opisoval, kako je prišlo, da je morala propasti mlinarska obrt skoro po celi državi, to pa po vplivu ogerskem, ker ondodna vlada silno pospešuje svojo mlinarsko obrt.

Navaja, da je v naših deželah nad 25 tisoč mlinov in da naj naša vlada po vzgledu Ogorske vendar kaj stori za ohranitev toliko važne mlinarske obrti. Z Ogorskega prihaja k nam za nad 50 milijonov gid. moko. V silno trdih besedah je poprijemal židovstvo, katero si je osvojilo celo kupčijo z moko.

Kot zadnji govornik v današnji seji bil je naš poslanec Povše, ki je govoril o položaju naše obrtniše, poljedelstva in trgovine, ter na podlagi števil dokazoval potrebo, da se v interesu dežele Kranjske podržavi južna železnica, za kar se bo v

letu 1895 ponudila prilika, ko poteče južni železnici podeljena koncesija.

Njegov izvrstni govor, kateremu so živahno pritjevali tudi mnogi poslanci drugih dežel, Vam pošiljam po stenografičnem zapisniku.

Pojutranjem pride k besedi pri oddelku „Uprava železnic“ poslanec g. kan. Klun.

K preosnovi našega šolstva.

(Dalje.)

Razmerje ravnateljev do profesorjev smo že gori označili, kakoršno bi moralo biti z ozirom na njegov namen. Le izvrstni možje naj se postavljajo za ravnatelje, kateri so zvesti in natančni v spolnovanju vseh svojih dolžnostij državnih in cerkvenih, ter tako povzdigujejo svoj lasten ugled in onega ustava, kateremu načelujejo in pridobe v ljudstvu zaupanje do zavodov.

Takim izvrstnim ravnateljem naj bi se dajal večji vpliv pri sestavljanju učiteljskega zbora. Ravnatelj je odgovoren za delovanje svojih profesorjev, zato mu pravično gre tehtna beseda pri nastavljanju novih učiteljev. Ako pride slab liberalen profesor med druge, kaj naj počne z njim, vse mu more skaziti. V noben razred bi ga ne smel pustiti, nič mu ne zaupati.

Dasi pa nimajo ravnatelji toliko vpliva pri imenovanju novih profesorjev, imajo pa zadosti moči, ako jo znajo in hočejo rabiti pri že nameščenih učiteljih. Vsem udom mora biti jasno in znano, kakošne intencije ima ravnatelj in kako jih hoče izvrševati. V ta namen posebno dobro služi čisto objektivno in nepristransko ravnanje ravnateljevo nasproti vsem profesorjem. Ne sme nekaterih preobkladati, drugim prizanašati. Preskrbi naj o pravem času potrebnih učiteljskih močij, ako pa že morajo čez normalne ure imeti, naj se jim primerno nagradé.

To bi bile zdrave, normalne razmere na naših srednjih šolah, a le redko kje se najdejo, le iz pre-

teklih časov je ostal spomin nanje. Nekoliko let sem se opaža na raznih srednjih šolah, da imajo nekateri zlasti tuji, le redkokrat domači profesorji neko izjemno stališče nasproti svojemu ravnatelju, nasproti svojim tovarišem in učencem, z eno besedo na vse strani. Ti gospodje si marsikaj dovolijo, kar si drugi profesorji ne smejo. Od kod take nenavadne razmere? Razlogov zato je več in v posameznih slučajih vpliva zdaj bolj ta kmalu pa drugi. Večkrat čuti ravnatelj v takem učitelju neko skrivno zvezo z visokimi, odločujočimi krogi, katerim se ne mara zameriti, zato raje vse potrpi. Drugodi so osebne razmere, rodbinske vezi, katere nagibajo ravnatelje na razne strani. Celu strast igra včasih svojo ulogo pri gospodih, ki so pristopni prilizovanju in enakim človeškim slabostim. Že v prejšnjih letih so prišli večkrat v javnost taki slavni čini liberalnih profesorjev, a kmalu jim je zaprlo sapo, ker so se vselej našli možje na pravem mestu, da so tem brezobzirnežem pojasnili stališče in jih zavrnil v prave meje.

Ta posel pa bo vedno težji, ker število liberalnih gospodov učiteljev narašča, odločnih mož pa na vodilnih mestih vedno bolj primanjkuje. Iz tega neugodnega razmerja pa se razvijajo mnogoteri jako občutljivi nedostatki našega šolstva, na katere hočemo v teh člankih se ozirati z namenom, da se kmalu in korenito odstranijo, ker so na veliko kvar šolstvu sploh in v nečast nam Slovincem, ki se ponasamo s svojim živim verskim prepričanjem.

Slovestva raznih narodov so čisto v slabih rokah. Ni vse za vsacega. Za to so šolska oblastva primerno izbrala berilo za dijake srednjih šol, tako da so vse izločila, kar bi v kateremkoli oziru škodovalo mladeži in nasprotovalo namenü šole. Za vse to se pa liberalni profesorji nič ne zmenijo, nasprotno še najraje tisto jemljejo, kar je v spodniko dijakov. Ravnatelji bi morali ostro paziti, kaj se godi po raznih razredih njihovih šol... „Slovenec“ je že omenjal večkrat raznih pregreškov, a nikoli še ni bilo čuti, da bi se bilo v tem oziru kaj vkrenilo.

LISTEK

II. Šolska podoba.

„Šest pripovedij“, srbski napisal Lazar Lazarevič, poslovenil Ivan Novoselec.

(Dalje.)

Dan pred odhodom sučejo se žene iz cele vasi po popovi hiši. Tukaj je kvasnega kruha, kolača od siropa in testa, štruc in pogač, loncev z vrhnjem, živih in pečenih piščancev, ovčjega mesa, in toliko „hrane“, da bi vojni zapovednik lahko četo z njo našušnil.

Dimitrij je prinesel kmalu iz mesta nov pisan popotni kovčeg in v njega tlači Ikonija brezbrojne nogavice, srajce in ročnike.

Žene so posedale na klop pod orehom, dragajo Marico in jokajo; a ona plašna gre iz krila v krilo. Ne joče, ampak zamišljeno gleda v kar si bodi. Puka premi na srajci in nič ne govori. Nič ne jede ni ne pije. Dete ne vé, kaj bi počelo: od neke vročine so jej zarudela lica, in govori kakor v sanjah.

„Daj Bog, da bi vse dobro izišlo!“ reče žena Stefanova.

Ko se je že mračilo, razišle so se žene in ljudje domov, in pustili so popa samega. Tudi on ni skoro nič večerjal; slabo je spal to usodno noč.

Zdavnaj je pala rosa, že se izhod rumeni, a pop še ni zaspal. In ko začuje, da je pred njegovo hišo postal voz, ostane in izide ven.

Pred hišo boter Ninko odvezuje vezi konjem, iz katerih se hlapi v hladnem jesenskem jutru. Kočijaž stopi na voz, pa z nogami potiskuje seno pod sedež. Pop stopi na prag, v vasi je bilo še vse mirno; samo tukaj in tam škripne vaga na studencu, ali zaloputne veterica na oknu. Kokoši vlačijo glave izpod kril, ali še ne skačejo iz gredij.

„Dobro jutro, boter, in blagoslovi!“ reče boter Ninko, ko zagleda popa. Tudi kočijaž se skloni na vozu in se odkrije.

Pop mu odzdravi.

„Zgodaj si vstal, boter!“

„Kaj pa bom?“ odgovori boter Ninko. „Probudil sem se rano, pa ko nisem mogel zaspati, pozval sem sina, da je vlovil konje.“

„Pridi v hišo!“ reče pop. „Marica še spi, a Ikonija nam lahko kavo skuha.“

*) Kadar in kjerkoli se Srb z duhovnom zide, mu vedno reče: „blagoslovi!“; a duhoven mu na to odgovori: „blagoslovljen bodi!“

Nisem vam povedal, da je bilo dogovorjeno, da bo boter Ninko vozil v Beligrad in nesel vladno pismo, kamor bo treba. Pop ne more od cerkve in je prestar. A kako bi tudi njega starčka pustilo ljudstvo na pot, in kako bi njemu bilo, ko bi moral pustiti dete v Belemgradu, in se sam vrniti? Bog vé, ako bi on mogel to prebiti?

Tukaj sta onadva govorila o marsičem, a največ o potu in o Marici. Pop veliko naročuje in prosi botra Ninka, naj pazi na to in ono in naj si dobro zapomni vse, da mu bo mogel povedati, ko se vrne.

Tako razganjata brige, med tem, ko Marica trdo spi. Že se žari na izhodu. Postojita še dva voza pred popovo hišo. Prišle so žene in ljudje iz sosedstva, pa tudi, kateri so dalje stanovali. Še kake pol ure, in dvorišče se napolni ljudij, a pred hišo stoji več kot deset vozov, a Marica še spi.

Boter Ninko pogleda proti solncu, katero se je pomohlo.

„Že je bel dan,“ reče; „jaz menim v imenu božjem in s tvojim blagoslovom, boter, da bi se spravili na pot.“

Ikonija z rudečimi očmi se vmeša:

„Dete še spi!“

Da tako početje po šolah nima blagoslova božjega je umevno; da pa tudi nima uspeha samega, kažejo žalostne izkušnje, a tak liberalen gospod je že zadovoljen, da je le spečal nekaj svojega blaga med radovedne dijake, napredek njihov, to je postranska zahteva. Stereotipen izraz nekega liberalnega profesorja do svojih poslušalcev ob takih prilikah: „Ihr seid zwar fiesche Kerle, aber ihr kennt's nicht viel“, je značilen za te razmere.

Zadnja leta je ministerstvo vpeljalo tudi šolske igre za srednje šolske dijake. Namen ni slab, mladost potrebuje razvedrila, a biti mora v pametnih, zanesljivih rokah. V obče je stvar v redu, imamo pa tudi take izjeme, da se je čuditi, da je mogel ravnatelj ravno takemu profesorju izročiti vodstvo dijaških iger. Kar so listi že svoj čas grajali izgrede, ne maramo jih več ponavljati, rečemo pa lahko, da je bila nevolja opravičena pri gospodarjih in stariših in drugih ljudeh, kateri so imeli priliko opazovati dijaške igre pod vodstvom liberalnega profesorja. Ako bi kak drug naroden in veren učitelj si le desetino tega upal, bi ga tožili in preganjali brez usmiljenja, a temu liberalnemu gospodu ne sme nikdo nič žalega reči.

Prav te vrste profesorji skušajo le bogatih starišev otrokom pomagati naprej, revne pa prezirajo, celo v obraz povedati revnim starišem se ne sramujejo, naj svoje otroke raji doma drže, ali pa jih dajo se učiti rokodelstva itd. ne pa v srednje šole, ki so le bogatinu namenjene. Kam taka načela pripeljejo, vidimo na Dunaju in po drugih velikih mestih, kjer po srednjih šolah prevladuje bogati judovski element, kristijanski otroci so pa delavci.

Tako vidimo iz vsega, da so ti liberalni profesorji nesreča za naše srednje šole, in zato je čas, da ljudstvo in njega pošteni voditelji odločno se postavijo v bran temu početju in šolam priborijo vsaj toliko dostojne odgoje, kolikor je pod sedajnim sistemom mogoče.

Učiteljski zbori so častljive korporacije že po svojem visokem namenu v šoli, ali to častitljivost povzdignejo še bolj lepe lastnosti pojedinih gospodov in pa visoka vednost, katera jih diči. Že samo ime profesor ima nekaj vzvišenega v sebi in ljudstvo si misli pod tem imenom res moža v znanju trdnega, v značaju plemenitega v vsem obnašanju in delovanju veljavnega. To sodbo pa o učiteljih mnogo kvarijo nekateri liberalni udje učiteljskih zborov, kojih obnašanje in delovanje je zgoraj omenjenemu prav nasprotno.

Nemščina — uradni jezik?

S Koroškega, dne 25. febr.
(Konec.)

Koroški deželni odbor, v katerem sedé „čisti“ liberalci, pa je s tem junaškim činom zopet enkrat pokazal svoje pravo mišljenje do Slovencev. Vedno se nemški liberalci hvalisajo za prave pravce „ustavoverce“ itd. Doslej so vsaj bolj skrito delali zoper Slovane in nekako na tihem kršili zakone, ki i nam še privoščijo kaj narodne ravnopravnosti. A

To je bila težava! Kdo bi mogel premagati srce in zdaj zbuditi dete?

Ali ko je prešlo kake četrt ure, in ko se je s plasta počelo kaditi, in s trave rosa dvigati, vstane pop in se napoti v hišo. Vsi utihnejo; nihče niti z uhom ne migne; pop vstopi v hišo.

Dolgo gleda mirno in brezbrizno deklico, kako spi. Stopi pod podobo in, opravivši kratko molitvico, odločno pristopi k postelji, dene detetu roko na čelo:

„Marica, hčerka, vstani!“

Dete zmene oči in jih odpre. Globoko vzdihne in gleda z velikimi, nedolžnimi črnimi očmi popa.

„Kako lepo sem sanjala, oče!“

„A kaj si sanjala, hčerka?“

„Sanjala sem, kakor bi bila v nekem velikem mestu, povsod velike, velike hiše; in da sem se vozila na zlatem vozu, kateri se je zibal kakor vladčin!“

„Pa zdaj greš, hčerka, v božjem imenu v Beligrad,“ reče pop in na silo raztegne ustni. Tam bodeš videla sveta.“

„Beligrad?!“ reče dete in se spremeni v licu, a srce mu začne hitreje biti.

„Vstani! Vsi te čakamo!“ odgovori pop in pobegne iz sobe.

Potem vstopi Ikonija z drugimi ženami in čez

sedaj se sramujejo lastnega deteta, ter kar očitno delajo zoper postav, katere so ustvarili sami! Po prav madjarskem vzoru pripoznavajo naši nemški mogotci samo jedno postavo: Nemeč vladaj in gospoduj vselej in povsod, Slovan mu pa bodi pokoren tlačan, kateremu se blagovoljno še pusti „pravica“, da sme i on plačevati visoki krvni in denarni davek.

Da ne pretiravamo, kaže dobesedno navedeni odlok našega deželnega odbora, ki proglašá suho in kratko nemščino za uradni jezik.

Kakor bi na Koroškem sploh ne bilo Slovencev, kakor bi v Avstriji ne imeli osnovnih postav, proglašajo naši mogočnejši nemščino za svoj uradni jezik! A pri tem se deželni odbor koroški ne opira niti sklicuje na nobeno postavo. Sklicuje se sicer na razsodbo državnega sodišča z dne 28. okt. 1892, v kateri c. kr. državno sodišče razsodilo, da so občine v cestnih zadevah (v prenesenem (!) delokrogu) podložne deželnemu odboru in se imajo v teh slučajih posluževati njegovega uradnega jezika. C. kr. državno sodišče pa prav nič ni razsodilo, kateri je uradni jezik koroškega deželnega odbora. In baš z ozirom na obstoječe postav in dejanske razmere uradni jezik koroškega deželnega odbora ne more biti samo nemški; kakor je dežela nemško-slovenska, bodi i uradni jezik deželnemu odboru nemško-slovenski!

Ta zahteva je popolnoma pravična in povsem postavna; kajti l. 1888 je razsodilo c. kr. drž. sodišče, da mora dalmatinski deželni odbor sprejemati laške vloge, dasi je bil proglašil hrvaščino za svoj uradni jezik. — Dne 3. julija 1888 je isto državno sodišče razsodilo, da je isterski deželni odbor kršil člen XIX. državnih osnovnih postav, ko je na hrvaški dopis občine Vrbenik odgovoril v laškem jeziku, in da mora hrvaške vloge reševati v hrvaškem jeziku, čeravno je zatrjeval isterski deželni odbor, da je laščina njegov uradni jezik. Iste postav pa, ki veljajo za Istro in Dalmacijo, veljajo vendar tudi za Koroško — ka-li? Kajti nismo li vsi pod jednim cesarjem, nas li ne vežejo jednake postav?

Če ebveljajo — česar nas Bog obvaruj — načela proglašena po nemških prenapetnejših deželnega odbora koroškega, mora vsaka, še tako majhna slovenska občina, kjer bi lahko župan sam opravljal vse pisarije, imeti nemščine zmožnega tajnika, ali pa se smejo le voliti taki župani in občinski odborniki, ki znajo nemški ter trobijo v nemški rog. Prvo kakor drugo je jednako krivično in hkratu nepostavno, ker se s tem nalagajo slovenskim občinam nepotrebna nova bremena ter se Slovincem kratijo njih državljauske pravice!

Kakor poročajo nemško-liberalni listi, pripravljata deželna odbora koroški in štajerski predloge za postavo, po kateri se ima na Štajerskem in Koroškem proglašiti nemščina za jedini uradni jezik! No, prvi pojav tega novega čina je navedeni ukaz! — Ta ukaz pa je tudi priče, le preglasno govoreča, da se je dne 13. novembra 1892. l. vršil

kake četrt ure pripeljejo jokajoč dete, katero se je samo kopalo v solzah.

Dimitrij prinese Maričin kovčeg in ga potisne v senó pod prednji sedež. Pop poljubi Marico:

„Bog s teboj, Marica! On ti naj bode na pomoč!“

Potem začno vsi po redu poljubovati dete in naposled jo Ninko vzame na roke, kakor da je dve leti stara. Reče ji, naj se prekriža in jo posadi na voz. Potem se sam prekriža ter se vsede poleg nje in ji zašepeta:

„Poljubi še enkrat očeta in reci: blagoslovi me!“

Ona se nagne z voza in stegne roko:

„Blagoslovi me, oče!“ in pritisne ustnice na uvelo popovo roko.

Žene si pokrijó oči, možje brskajo s palicami po prahu in gledajo na drugo stran v plot.

Nastane tišina.

Pop položi obe roki na Maričino glavo in začne šepetati.

A ko on vzdigne in zravna glavo, Ninko zapové kočijažu:

„Poženi!“

Konji potegnejo. Pop pohiti za vozom, objame botra Ninka in mu reče:

„Varuj dete pri živem in samem iz sebe Stvarniku!“

(Dalje sledi.)

v Celovcu koroški „parteitag“. Baš ta „parteitag“, v kojega službo so se postavili mnogi naši uradniki, nam pojašnjuje gorenji odlok in tolmači marsikateri dogodek zadnjih mesecev.

Dolžnost vseh slovenskih rodoljubov pa je, da se z vsemi postavnimi silami branijo proti nezastlisanemu nasilstvu naših deželnih organov! Ne pustimo, da se na tako predrzen način kratijo naše postavne pravice, da oholi tujec kruto teptá naš domači jezik! „Vigilantibus et certantibus jura!“

§.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. marca.

Mladočehom manjka denarja za razne agitacije. Gregr in drugi mladočeški vodje seveda nečejo ničesa slišati o tem, da bi sami kaj žrtvovali v strankine namene. Da se pomore, se je vodstvo mladočeške stranke obrnilo do svojih zaupnikov po deželi, da nabirajo denar. V tem oklicu mladočeški vodje kar diktirajo, koliko se mora nabrati. Od vsakega zaupnika zahtevajo, da nabere prej ko je mogoče 100 gl., potem pa še naznani imovitejše somišljenike v njegovem okraju, da se vodstvo obrne naravnost do njih. Vodstvo naglašá, da se bode v kratkem morda potrebovalo mnogo denarja, kajti pričakovati je občnih volitev.

Volitev za državni zbor v Opavi. Dne 8. t. m. bode dopolnilna volitev za državni zbor v Opavi. Čehi so sklenili, da bodo dali svoje glasove nemško-konservativnemu kandidatu Lorenczuku, ker njegov program ne nasprotuje češkim težnjam. Seveda mnogo upanja ni, da bi zmagali konservativci. Bati se je, da se proti njim naposled združijo nemški liberalci in nemški nacionalei. Konservativna zmaga v šleški stolici bi pa bila jako velikega pomena za katoliško in za slovansko stvar. Želeti je, da se konservativci in Čehi obilno udeležé volitve in tako svetu dokažejo, da jih je tudi v Opavi mnogo, ki ne odobravajo lažiliberale Slovanom sovražne politike.

Čehi in Poljaki. Razpor je star slovanski greh. Posebno je škodljivo, če se tak razpor pokaže v deželah, kjer se bje huđ boj za naroden obstanek. Taka dežela je Šlezija. V tej pokrajini bi Poljaki in Čehi pač morali drug drugemu podpirati. Dosedaj je tudi bilo tako ali bati se je, da bode kmalu konec temu lepemu vzajemnemu delovanju. Nekateri poljski listi so začeli Čehom očitati, da počehujejo Poljake. Na to pa odgovarjajo češki listi, da je baš nasprotno resnica. Več Čehov se je zadnji čas popoljšalo. Tega razpora se gotovo najbolj veselé Nemci, ki bodo tem ložje ponemčevali Čehé in Poljake, če se bodo ravšali mej seboj.

Gališki deželni zbor snide se po Veliki noči, kakor drugi deželni zbori, da reši deželni proračun; kakor se govori, sklicál se bode pa jeseni še jedenkrat, predno se skliče državni zbor, da reši več družih važnih stvari. Če se bodo pa sklicali jeseni tudi drugi deželni zbori, o tem se še nič ne govori.

Borzni davek mislijo vpeljati tudi na Ogerskem. Po dotičnih izjavah finančnega ministra bode pa ta davek le neznamen in ne bode dosti obtežil bogatih borzijancev. Finančni minister je pri tej priliki dokazoval potrebo borze in odrekal njej slab vpliv. Takemu govorjenju ministrovemu se nikakor ne čudimo. Preveč je odvisen od židov, da bi se upal jim zameriti. Vsa ogerska liberalna stranka vzdržuje se jedino s pomočjo židovstva. Da bogati židje odreko svojo podporo, pa propade liberalizem, ž njim pa tudi madjarska nadvlada na Ogerskem.

Ogerski honvedí. Nekateri vojaški listi so zadnji čas pisali o tem, da bi bilo silno potrebno pomnožiti topništvo. Ta prilika se je zdela Madjarom ugodna, da priporočajo popolnjenje honvedske vojske. Po njih mislih ni potrebno pomnoževati topništva skupne vojske, kajti temu bi se utegnili upirati Madjari. Ogerska deželna bramba naj se popolni s topništvom. Ogerski državni zbor bode rad za to dovolil denar. Tako bode ogerska deželna bramba popolna vojska. Mi ne verjamemo, da bi višji vojaški in vladni krogi na Dunaju bili za tako popolnjenje honvedske vojske. Kdo vé, če bi taka vojska kdaj še ne bila nevarna, kajti Madjari hrepené po vedno večji neodvisnosti.

(Dalje v prilogi.)

Srbija. Poslanika v Carigradu Grujića. je vlada vpokojila, ker je prevzel od radikaleev kandidaturu za skupščino. To svojo odredbo vlada utemeljuje s tem, da bi Grujić ne mogel več povoljno opravljati uradnih poslov, ko bi bil voljen. V tem oziru ima pač vlada prav, ali počakala bi bila lahko, če boče Grujić zares voljen. Da ga je pa sedaj odstavila, tega si pa drugače ne moremo tolmačiti, da s tem boče vplivati na volitve. Več radikalnih odposlanstev je prosilo pri regentih pomoči proti vladi, ki nepostavno vpliva na volitve. Ker je pa vsprejem teh deputacij se napak tolmačil, je regentstvo sklenilo, da nobene deputacije več ne sprejme.

Bolgarija. Trnovsko prebivalstvo je brzojavno naznanilo tudi eksarhu v Carigrad, da so zaprli v samostan metropolita Klemena, ker je narod hujskal k vstaji. Naprosili so eksarha, da jih oprosti tega moža, ki je delal le nemir v deželi. Kaznuje naj ga pa po cerkvenih določilih in v Trnovo pošlje drugega škofa. Stambolova so pa naprosili, da naj stvar naznani državnemu pravdnistvu, da začne tudi postopati proti metropolitu. V Rusiji gotovo niso prav z veseljem pozdravili novice, kako so se Bolgari znebili ruskega privrženca. Vse se je vršilo jako mirno, nobeden se za metropolita ni potegnil, kar pač jasno kaže, da narod sam obsoja ruske intrige.

Dahomej. Kakor Tonking, tako tudi Dahomej še utegne Francozom napravljati velike težave. General Dodds je sporočil zadnje dni pomorskemu ministerstvu, da se čete v Dahomeju ne smejo pomanjšati, če tudi je vojna končana. Vstaja bi se utegnila z nova začeti. Posebno je general naglašal, da morajo še evropske stotnije ostati v Dahomeju. Dahomejske razmere se poprej ne dajo končno vrediti, kakor v oktobru, ko mine deževje.

Popolnjenje katoliškega vseučilišča v Angersu. Po vsej Franciji se nabirajo doneski, da se osnuje na angerskem vseučilišču jedna nova stolica v spomin pokojnega škofa Freppela. Največ je podaril kardinal-nadškof rennski, Place, namreč 1000 frankov.

Belgija. V senatu je predlagal senator Coninck načrt zakona, po katerem se kaznujejo ne le dvobojevniki, temveč tudi priče pri dvoboju z ječo, visoko denarno globo in zgubo državljanskih pravic za nekaj časa. Kaznovani bodo tudi tisti, ki bodo poročali o dvobojih. Želeti je, da se ta zakon tudi sprejme in tako omeji grda razvada.

Socijalne stvari.

Socijalno demokratična država. Vroč in hud dan je bil 31. januar za nemško socijalno demokracijo, oziroma njene vodnike. V zbornici se je pričel razgovor o interpelaciji socijalno demokratičnih poslancev, v kateri se slika neznanska beda delavcev in se vprašuje vlada, kaj namerava storiti, da se temu odpomore. Državni tajnik Bötticher je konstatiral, da je sicer beda po zimi, a da vendar ni taka, kakor se navadno slika. Saksonski pooblaščenec Hohenthal je pa omenil, da ne govorijo o bedi na shodih delavci brez dela, marveč Singer, Bebel in drugi. Temu se je seveda ustavljal Bebel, toda zastoj. Ni se še spametoval od tega poraza, kar ga vpraša poslanec Mehnert, kako se vjemata med seboj: beda med delavci in njih prepogoste veselice. — („Vorwärts“ jih naznanja navadno po osem do deset, ter pristavlja opomin: „pridite kot en mož.“) — Znamenito se je zagovarjal Bebel, ko je izjavil, da se veselijo tisoči, a stotisoči stradajo; da morajo delavci piti in kaditi zaradi — humanitete. Ako bi namreč vsak nemški delavec (6 mil.) pokadil na teden dve smodki manj, propadlo bi 124 tovarn za tobak, in ako bi izpil dva kozarca piva manj, preneha 100 pivovarn. Ni-li bilo to prilično za predpust?

Vse to je le začetek. Krono na glavo je postavil Bebel socijalni demokraciji na vprašanja dr. Bachema in Richterja. Poslanec katoliškega centra dr. Bachem je omenjal, da socijalna demokracija še prav ničesar ni storila za blagor delavskega stanja, in da se le govori o prihodnji socijalno demokratični državi. Naprosil je Bebel-a, naj tu naslika ono prihodnjo državo. Na to je odgovarjal Bebel dné 3. februarija. Rekel je, da sploh socijalne države n o č e j o, ampak socijalno demokratično družbo. Ko je še spregovoril besede, da so zoper versko, nebeško in zemeljsko autoriteto, in da je to njih velika prednost, da nobene ne spoznavajo, ga

je napadel poslanec Richter z vprašanjem, kdo bo v družbi vodnik? Delavci sami, in vrtili se bodo, po besedah Bebelovih. To bi se moralo tudi že sedaj izvršiti, da ne bi bili pri socijalno demokratičnem krmitu dan za dnevom le Singer, Bebel, Liebknecht. V onih časih se tudi ne bode rabila za nepokorneže in upornike posilna sredstva, le ena kazen bo v veljavi: kdor ne dela, naj ne je. Tedaj bo vendar sredstvo, s kojim se bodo nezadovoljneži kaznovali — lakota.

Zapomniti bi si morali vsi socijalisti in vsi tisti, ki jih poslušajo te Bebelove besede: Socijalne države ne marajo, ona jim je le gorostasna neumnost, kakor je zapisal, ali kakor se bere v „Vorwärts-u“ samem. Socijalna demokracija tedaj ne bo oblažila delavstva — pač pa vekoviti nauki sv. katoliške cerkve, katera se trudi po svoji glavi, Leonu XIII, za delavski stan in sploh celo človeško družbo. Liga + 38.

Tožbe o naših gospodarskih razmerah. — S Prema na Notranjskem se nam piše dné 1. marca: Iz vseh krajev naše domovine sprejemate v svoje predale vsakovrstne novice. Sprejmi tudi od tukaj nekatere novice. Pregovor pravi, da se povsod živi, toda najbolje doma. Naši ljudje se držijo svojega doma; če tudi grede tu in tam na Hrvaško, v Bosno ali na Rumunsko, ali kam drugam, da bi si kaj zaslužili v slabih letinah, vrnejo se z malimi izjemami zopet domov. V Ameriko jih posebno ne mika; pa imajo tudi prav. Dosedaj je bil od tukaj le eden človek v Ameriki; šlo mu je nekam še dosti dobro, ker je pošiljal denar domov. Zato sta šla v lani dva njegova sorodnika tudi v Ameriko v nadi, da bi si kaj prislužila in si pomagala. Ta dva sta šla še, preden je nastala na Nemškem kolera in sta srečno tja prišla. Ni jima bila ravno sila v Ameriko se podati. Osrči se še neki drugi mladenič, ker mu je bilo tukaj težko življenje zaradi tega, ker je bilo njegovim starišem po oderuški roki posestvo za slepo ceno prodano, čeravno se je govorilo in obljubilo, da se jim bo dalo posestvo nazaj, in njemu izročilo, se vendar ni zgodilo, in ko je videl, da nič ne bo, jo odrine v Ameriko. To je bilo tisti teden pred angeljsko nedeljo. Spravil je denarja skupaj 120 gl. Ž njim je šel še neki drugi znanec iz Podgraj. V Ljubljani je dobil še večjo družbo, mnogo Dolenjcev. Dal je naprej 10 gl. agentu in iti je imel na Hamburg. Kolera na Nemškem nastane, severne luke se zaprejo. Agent jih odpelje na Švicarsko v Bazelj. Po dolgem potikanju pričel je naposled v Ameriko. Od tam je pisal starišem med drugim to-le: Nikoli bi ne vejel, kaj so stariši, kaj domači kraj! — Ko sem bil vojak, nisem skusil še nič; ali žalibog! tukaj v daljni Ameriki človek šele vé ceniti svojo drago domovino. Rad bi bil Vam pisal, pa saj veste, da sam ne znam, in vse eno sem bil že dal eno pismo na barki spisati, pa kapitan mi ga je pred mojimi očmi vrgel v morje. Zdaj se to ne bo več zgodilo. Bilo nas je več zapeljanih, bili smo tako rekoč prav v pravem pomenu besede v sužnost prodani in Bog zna, kedaj bi bili rešeni, ali še nikoli, če ne bi nam zima pomagala; zima je storila, da je morje zmrznilo in po ledu smo po noči ubežali zamurcem, ter tako prišli zopet na suho, in po štiridnevem blodenju, trudapolnem potovanju smo došli v mesto Baltimore. Ne bom tega natanko popisaval, je preveč žalostno. Po težavni vožnji po morji smo dospeli v Novi-York. V Novem Yorku sva se s Podgrajcem ločila; potem ne vem, kam je šel. Mi drugi — nas je bilo čez dvajset — smo bili pa zapeljani — smo mislili, da bomo dobili dobro delo, pa so nas zopet zapeljali na barko in potem smo morali loviti mušeljne na morji pa zastoj. Dobili smo komaj toliko živeža, da nismo od glada poginili. Zdaj sem prišel vendar enkrat v Allegheny, dela sicer nimam, pa upam, da ga v kratkem dobim, da bom vendar zopet človek. Ojstra zima je zdaj nekoliko minula. Vse se meni, kje in kako bomo delali.

Iz pisma se vidi, da ne kaže v Ameriko hoditi, zlasti ne brez premisleka; treba le, da ima človek že tam znanca, da dobi precej delo, ko tje pride, sicer mu gorje.

Letos gre našim ljudem trdo za denar. Predlanska letina je bila slaba, v lani pa taka, da tako slabe skoraj ne pomnijo. Tukaj je glavna reč sadje; v lani ga ni bilo nič. Krompirja je bilo toliko, kot sicer o sv. Jurju, ko se sadi; vsega so črvi pojedli. Na nekaterih njivah ga niso prav nič kopal. Zima

je bila tako huda, da že več let take ne pomnijo. Nekaterim je še ta krompir, ki je ostal in so ga hranili za seme, zmrznil. O zitu ni govoriti, ker se ga tudi v dobrih letinah malo pridelava. Zdaj morajo vsi brez razločka živež kupovati, najbolj turšico; ta ni dozdej draga, to je še dobro, ali vendar je treba delati na stare dolgove še nove. Silno pa je težko tukaj denar dobiti na posodo, ker ga ni, in kar ga je, je v oderuških rokah, gorje pa človeku, če jim pride v pest!

Dobra bi bila za naše kraje kaka posojilnica, da bi ljudje v dobrih letinah varčevali, in v času potrebe za male obresti denar na posodo dobili.

Ako se hoče shajati, je treba dobro gospodariti, varčevati in ne po nepotrebnem zapravljati, kar se tolikokrat zgodi, ko so pivnice čez postavno uro odprte, ko se toliko pleše in raja, zlasti ob cerkvenem žegnanju, ali kakortukaj pravijo ob shodih. Letos bo ljudem dežela in država morala kako pomagati. Najbolje bi kazalo nakupiti krompirja za seme, fižola in ovsa in jim razdeliti, da bi si zamogli polje obdelati in obsejati, ker če se to ne zgodi, tudi v prihodnje ne bo dobro.

Cerkveni letopis.

Papežev jubilej in Mladočehi.

Iz Prage, 23. febr.

Papežev petdesetletni škofovski jubilej se po celnem Češkem sijajno obhaja. Od vseh strani prihajajo poročila o slavnostih, ki so se v ta namen že vršile in vsprejedi onih, ki se bodo še le vršile. Narod češki je vendar-le še narod sv. Vaclava, deželnega patrona, še ima v njem sv. vera trdne, močne in globoke korenine, globlje kakor si nasprotniki mislijo; to se je sedaj pokazalo.

Med slovesnostmi se mora imenovati na prvem mestu shod v Rudolfinu, kjer se je zbrala praška elita, plemstvo, duhovstvo in uradništvo. Govorila sta tu grof Ledebur in kraljevegraški škof Brynych o zaslugah in pomenu sv. Očeta. Mesto Praga je pa poslalo na predlog dr. Kühna po svojem zastopu kardinalu Rampolli udanostni telegram. Telegram se glasi: „Zastop kralj. mesta Prage v najgloblji udanosti in prešinjjen otročje ljubezni do svojega najvišjega pastirja, izraža njegovi svetosti k redki slavnosti najprisrčnejša voščila. Božja previdnost naj podeli svetemu Očetu še mnogo let krepko zdravje in moč, in iz bogatega vira njegovega duha naj izvira obilno blagra in tolažbe vsem vernikom. Dr. Šolc, župan. — Leon XIII. je dandanes predmet posebnih ovacij. Njegove škofovske petdesetletnice se ne veselé in mu k njej čestitajo samo verni katoličani, čestitajo mu i ratkolniki in neverniki, čestital mu je ruski car, pa tudi turški sultan. A vendar se najdejo ljudje, ki mu nočejo nobenega spoštovanja izraziti, ki še celo zoper enake pojave delujejo in protestirajo. So ljudje, ki so so s svojo prenapetostjo in izrednostjo že marsikatero „veselo“ uganili. Nihče naj jih ne išče v divji Afriki ali daljni Avstraliji; ne, nahajajo se v omikani Evropi, pri nas na Češkem so tisti junaki — Mladočehi. Z enakim postopanjem ne bode češki narod pri svojih sosedih pridobil na glas, a kaj se oni zato brigajo! Ko je bilo sklenjeno v mestnem zboru, da naj se pošlje sv. Očetu telegrafičnim putem čestitka, oglasil se je dr. Černohorsky, protestiral zoper ta sklep ter zahteval, naj se njegov govor zabeleži v zapisniku. Znabiti se ne zdi g. doktorju radikalizem njegovih somišljenikov zadosti korenit, znabiti namerava na ta način se vspeti nad svoje tovariše? No, vsaka reč ima svoj konec, in tako bode tudi konec Mladočestva, korak za korakom bode do tega prišlo, mnogemu se bodo oči odprle. Tudi v sosedni Moravski se je nekaj enacega pripetilo. Mladočeški časopis „Moravské Listy“ svarijo svoje prijatelje, da ne bi se vdeleževali slovesnostij, ki se prirejajo v čast in proslavo velikega Leona. Najbolj znamenito pri vsem je, da v svoji vsegavednosti ne vedó, da se slavi po svetu 50letni škofovski jubilej papežev, ampak kakor pišejo 40letnica škofovstva!

Ko že pišem o slavnostih Leonu v čast, ne morem ne omeniti, da so se poklonili učitelji budjeviškega češkega šolskega okraja v posebni deputaciji na čelu s prof. Fr. Smolikom, šolskim nadzornikom, svojemu škofu dr. Martinu Rihni, ter izrazili svoja voščila. G. nadzornik je povdarjal posebno: „ne opustimo v duhu krščanske ljubezni in nezlomljivi zvestobi in udanosti do katoliške cerkve

sebi izročeno mladino podučevati in vzgajati za čast in slavo božjo! Ako bi se vsi učitelji po teh besedah ravnali, bi bilo gotovo največje veselje sv. Očeta.

Izreki o jezuitih.

Da so jezuiti vsem liberalcem trn v peti in da jim vse mogoče in nemogoče laži pripisujejo, o tem ne bodemo govorili. Ravnaio večinoma tako iz nevednosti. Kdor družbo pozna, se mora smejati vsem enakim izjavam in trditvam, in jo čisla. Fridrik Veliki je pisal svoje dni francoskemu enciklopedistu d' Alembertu: „V čast si štejem, da sem ohranil ostanke jezuitov v Sleziiji. Ščasoma bodo čutili na Francoskem, da so jih pregnali, posebno bodo trpela vzgoja mladine. Dokažem vam, da je takrat odločevala nečimernost, skrivno maščevanje, zalezovanje in sebičnost . . . Jaz ne poznam boljših duhovnikov kot so jezuiti.“ — Voltair je bil prva leta vzgajan od jezuitov, piše o njih: „Živel sem 7 let v hiši jezuitov in kaj sem videl pri njih? Doka večjo delavnost in zmerno življenje, ker so vse ure žrtvovali nam in pobožnim vajam. Divim se, kako se jim more očitati, da bi slabo moralo učiti. Trdim, da ni nič krivičnejše, bolj ostudno, kot dolžiti slabe morale ljudi, ki živijo v Evropi najbolj strogo, in kateri iščejo na mejah Azije in Amerike svojo smrt. D' Alembert sam, ki je spisal o jezuitih spis poln srda, je moral pripoznati: „Z vsem, kar je njih sloves poveljevalo, so združili jezuiti najimennitnejšo stvar: vzorno življenje in neomadeževane nravi. Vedejo se ravno tako strogo kakor modro in naj se še tako sramoté, moramo spoznati, da se jih napadati v tem oziru ne sme. — Zakaj se pa vendar ta družba toliko napada? Na to odgovarja pravični protestant dr. Hannibal Fischer: „Ker uničujejo jezuiti nakane prekucuhov in brezvercev, sovražijo jih vsi, ki se k enim ali drugim, očitno ali na skrivnem priznavajo. In ravno zato se nahajajo največji protijeziuitski kričači med kolovodji prekucije.“

Liga + 38.

Udanostne izjave.

Udanostna izjava trga Vipava: Prezviseeni, milostni knez in vladika! Sprejmite še udanosti naše izraz, Vi mož apostoljski, Vi naša ste dika, Veselo, ponosno mi zremo na Vas! Saj Vaša načela, so naša načela, Edino le zmožna osrečiti nas, Osrečiti narod in vso odevino, Nam zagotoviti nebes domovino. — Srčno čemo stati na potu pravice, Za las ne odstopimo verskih načel, Obsojamo s studom sovražne pušice Na Vašo Prezviseenost, — zlobnih kardel, Saj z nami je Kristus, On steber resnice, Sovrage naj sram bo krivičnosti del, Vendar pa, mi prosimo z Vami vsi zanje, Da Bog podeli jim še tukaj spoznanje. Zatorej Vipavci prisrčno Vam udani, Vsi veri in domu, cesarju zvesti, Premilostni! zmeraj na Vaši smo strani, Kot naši očaki, tako tudi mi; Prezviseeni! mnogo let Bog Vas ohrani! Bog daj doživeti veselih Vam dni. Želi serčno krasna Vipavska dolina, Ki z Vami je verna, v načelih edina.

Sledi 203 podpisov.

Udanostna izjava občinskega odbora pri D. M. v Polju: Občinski odbor občine D. M. v Polju izreka svoje popolno odobravanje programu, katerega je proglasil I. slov. katol. shod, ter prizna ta načela kakor edino prava in koristna za blagor naše domovine bodisi v duševnem, bodisi v gospodarskem oziru.

Ob enem izrekamo svoje zaupanje in svojo največjo udanost in spoštovanje prevzisenemu knezoškofu, kot pokrovitelju I. slov. katol. shoda in branitelju nam toliko drage in svete katoliške vere.

Občinski odbor pri D. M. v Polju, dné 12. januarja 1893.

Luka Strah, župan; Fran Primar, Jan Černak, Ivan Gradišek, Jan. Loboda, svetovalci; Fr. Grum, Jan. Dimnik, And. Klešnik, Val. Marinko, Mat. Primar, Mat. Zajc, Jernej Babnik, Jos. Zajc, odborniki.

Udanostna izjava občine Preddvor:

Ponižno podpisani odborniki občine Preddvor zbrani pri občinski seji, izrekamo jednoglasno Vaši prevzisenosti svojo neomejeno udanost in ljubezen.

Naša občina je velika, ker obsega župnije: Preddvor, Goriče, Trstenik in Kodro, pa vsi spoznavamo v Vas od Boga nam poslanega učenika in voditelja. — Naj se tudi sovražna sila zaganja v Vašo prevziseeno osebo: mi Vas hočemo kakor učenika poslušati in kakor voditelju Vam obljubujemo neomahljivo pokorsdino in zvestobo.

Občinski zastop Preddvor dné 26. januarja 1893. Jan. Roblek, župan; Fr. Mubi, Ant. Perne, Mih. Bohinec, Jer. Polajnar, svetovalci; Jan. Debelak, F. Lavtižar, J. Povšnar, J. Logar, J. Štular, J. Arb, L. Gerča, Jan. Markič, Pet. Zupan, J. Gros, V. Hribar, F. Oman, Jos. Markuta, T. Rehberger, F. Uranič, J. Urbanc, G. Lombar, odborniki.

„Matica Slovenska“.

XCIV. odborova seja, v sredo, 1. marca 1893. leta. Navzočni gg.: Fr. Levce (predsednik); A. Bartel, dr. H. Dolenec, dr. I. Janežič, dr. A. Jarc, A. Koblar, A. Kržič, dr. Fr. Lampe, dr. J. Lesar, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, A. Praprotnik, dr. J. Starč, J. Šubic, I. Tomšič, Fr. Wiesenthaler, A. Zupančič, V. Zupančič in dr. J. Zupanec (odborniki); E. Lah (zapisnikar). — Skupaj 20.

Zapisnik o XCIII. odborovi seji, katerega sta pregledala in potrdila odbornika Koblar in Stegnar, se odobri brez ugovora. Na ogled je tudi zapisnik o seji književnega odseka z dné 27. februarja letos.

Predsednik se v primernih besedah spomni pokojnega, za društvo velezaslužnega predsednika, kanonika Marja: poudarja občutljivo zgubo za društvo; pové, kar je odbor storil povodom njegove smrti, da dostojno proslavi njegov spomin, našteje društva in posameznike, kateri so se o tej priliki sočutno spomnili v brzojavah in pismih naše „Maticе“; omeni, da bo prilika o pokojniku izpregovoriti še v občnem zboru in pri životopisu, kateri izide s sliko na čelu letošnjemu „Letopisu“, ter pozove konečno navzoče, da v znak izgube in sožalja vstanejo. (Se zgodi.)

Predsednik se nadalje spomni staroste odborovega, c. kr. notarja in komornega predsednika, dr. Jerneja Zupanca, katerega je Nj. Veličanstvo odlikovalo s Franc-Josipovim redom in kateremu se je o tej priliki posebna „Matičina“ deputacija poklonila kot odborniku od prvega početka in večletnemu blagajniku. — Slavljencec se še enkrat zahvali odboru ter zagotavlja, da mu je bit napredek društva vedno pri srcu.

Zapisnikar poroča v imenu gospodarskega odseka o društvenih računih za l. 1892, kateri so sestavljeni po napotkih zadnjega občnega zbora in kažejo, da ima „Matica“ povoljno denarno stanje. Ker bodo račune pregledali še presojevalci in ker bodo tiskani na ogled odbornikom in društvenikom pri občnem zboru, se podrobna razprava opusti in se vzame le na znanje.

Dopis načelnštva „Kmetijske posojilnice“ za ljubljansko okolico, ki naznauja, da so se ondodni „Matičini“ vlogi iz Anton Knezove zapuščine s 1. marcem znižale obresti od 4½, na 4%, se za zdaj vzame le na znanje; istotako poročilo o hišnih popravah in spremembi pri stanovanju.

Iz obrestij Jurčič-Tomšičeve ustanove za literarne namene je razpisati z obrokom do 1. januarja 1894. leta častno nagrado izvirnemu delu, v prvi vrsti kaki večji epični pesmi.

Matica izda letos troje društvenih knjig, in sicer: 1. Letopis za leto 1893. Vrednik prof. A. Bartel; 2. Goriška. II. del. Spisuje profesor S. Rutar; 3. Sienkiewicz-M. M.: Z ognjem in mečem. Povest iz poljščine.

Poročilo in predlogi književnega odseka gledé oblike, vsebine, ustiskavanja, vezave in osnove teh knjig sploh se odobré brez ugovora.

Pri Albrehtu v Zagrebu se tiska in ima v kratkem iziti prof. Bezenška: Slovenska stenografija, katera ima kot matičina založna knjiga postati šolska knjiga pri pouku iz te stroke.

Prof. Terdnina bo spisal poljudno „Zgodovino slovenskega naroda“, katera ima iziti v posebnem zvezku Anton Knezove knjižnice.

Tudi v zadnji dobi je prejela Matica več prošenj za podelitev založnih knjig in jih je predništvo reševalo po običajnem, v društvu veljavnem navodilu ter prejela v tej zadevi več zahvalnih pism. Gledé neke take prošnje se sklene poslati prošnjo stvarno pojasnilo.

Odobri se tajnikovo poročilo o poverjenistvih. Stalnega poverjenika je dobilo v zadnji dobi Trebnje;

novo poverjenistvo se ima osnovati za St. Pavel pri Celju; izpraznjena so poverjenistva: vrhniško, Ajutomerško in završko.

Matica je prejela pred kratkim kot volilo pokojnega Božidara Raiča znesek 90 gold.

Sklene se, da si matična pisarna, omisli kataloge o društveni književni zalogi, da tako lahko hitreje postreže, ako prihajajo književna vprašanja ali naročila.

Ker so zdauja društvena pravila, katera so v marsičem zastarela in pomanjkljivo sestavljena, popolnoma pošla, voli se odsek ad hoc (odborniki: dr. Dolencec, Kržič, Levce in Šubic) s nalogo, da napravi do prihodnje odborove seje, osnovo novim za občni zbor.

Poročilo matičnega zastopnika v upravnem odboru „Narodnega Doma“, ravnatelja Ivana Šubice, kateri je kot član pododbora za sestavo podrobnega načrta zgradbi primerno zastopal matične koristi, se vzame z zahvalo na znanje.

Knjižnici je prirastlo od zadnje seje 145 knjig, zvezkov in časopisov: 33 po darilih, 112 po zameni; darovalcem se je iz predsedništva izrazila dostojna zahvala. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. marca.

(Udanostne izjave) poslali so prevzisenemu knezoškofu ljubljanskemu nadalje občinski zastopi: Goče na Vipavskem, Gozd nad Kamnikom, Kresnice, Trzin pri Mengešu, Velike Lipljane na Dolenjskem ter vasi Breže in Jurjevice pri Ribnici. Gledé udanostne izjave trga Vipave z Gradišcem in Zemono, o kateri smo že danes teden prinesli brzojavno poročilo, nam je dostaviti, da je podpisana z 203 podpisi vrlih vipavskih zavednih katoličanov. — Zavednim katoliškim možem vsepovsodi — Slava!

(„Ukradeni vladika.“) Z naslovom „Ukradeni vladika“ objavil je včeraj „Narod“ iz „Politike“ št. 61 ukradeni članek, v katerem razpravlja najnovejše razmere na Bolgarskem, zlasti obsoja vlado, da je odstavila metropolita trnovskega, Klemena. Kar pa moramo kot katoličani grajati, je to, da „Narod“ zopet v tem članku razodeva strah in skrb, kaj bo s pravoslavjem. Piše namreč: „Pravoslavni duhovniki s svojimi vladikami na čelu začeli so močno agitacijo zoper to naredbo (premembo ustave) dokazujoč, da hočeta Stambolov in Koburzan pripomoči katoliški cerkvi do večje veljave (Strašen greh! Op. vred.), in sicer zato, da bi oškodila . . . pravoslavje.“ — Zaradi tega koraka Stambolovega „raztogotil se je ves pravoslavni svet, ali Rusija zato ne bo zapustila svojega stališča, ampak i nadalje mirno čakala, dobro vedoč, da pride trenotek, ko počepata Stambolov in Koburzan v grob, kateri sta si sama kopala.“ — Torej samo pravoslavje, samo Rusija je „Narodu“ na skrbi. In vendar je tudi katoliški cerkvi in Avstriji mnogo na tem, kako se stvari razvijajo v Bolgariji.“ Tako piše „Narod“, ta varuh naše države, malo dnij potem, ko je prevzisenega knezoškofa ljubljanskega ovajal kot državi nevarnega! — Oj, radikalne doslednosti! — Da se Klemen, kot veren pravoslaven škof, brani katoliških vladarjev, ima, ako dela po svojem prepričanju, prav; nima pa prav katoliški list, ako mu je mar le razkol, ako se zgrozi na tem, češ, da bosta Stambolov in Koburzan priomogli a spremembo ustave katoliški cerkvi v Bolgariji do večje veljave! — Zalostno je to tembolj ker smo že zadnje dni „Narod“ na to opomnili.

(Komenda nemškega reda in jezuitje.) Tukajšnji in zunanji listi poročajo, da so ljubljanski ool jezuitje od nemškega reda kupili „Križanke“, to je, cerkev in komendo, za 45000 gld., ter da se bodo sedaj tjekaj presehlili. Dasi bi iz sreče želeli, da bi bila ta vest istinita, moramo vendar svojim čitateljem javiti, da do sedaj še nikaka pogodba ni sklenjena in torej zgornja novica ni utemeljena.

(Doktorjem prava) je bil nedavno promoviran na črnoviškem vseučilišču gg. Adolf Pfefferer, okrajni sodnik v Mokronogu.

(Spremembe prijustičnih uradnikih) Okrajnega sodišča adjunkta gg. dr. Janko Babnik v Logatecu in Ivan Kavčnik v Kranju sta predstavljena kot sodnijska adjunkta pri deželnem sodišču v Ljubljano; adjunkt okr. sodišča v Mariboru g. J. Kuderger v Celje kot adjunkt okrožnega sodišča, adjunkt Kermeck iz Konjic v Maribor, g. Rihard Markhel iz Šmarja v Maribor, Albert Luschau iz Loža

v Kranj, baron Falke iz Loža v Konjice in dr. Edvard Volčič iz Krškega v Lož; okrajno - sodni adjunkti so imenovani gg.: Karl Radey za Lož, Jos. Sterger za Logatec, dr. Fr. Kočevar za Smarije in dr. Viktor Kočevar za Krško.

(Tatinska banda pred porotniki.) V četrtek se je pričela porotna obravnava gledé tatvin, katere je v zadnjih letih na Kranjskem in Štajerskem izvršila družba pretkanh že večkrat poprej kaznovanih tatov. Na obtožni klopi so sedeli: 52letni Anton Prelovšek, po domače Irka iz Trzina, bajtar Janez Abe, po domače „Maček“ iz Trzina, gostilničar Fr. Keber iz Mengša, lovec Lorenc Friškovec iz Mengša, Anton Jenko, po domače „Tonček“ iz Radomelj, 27letni A. Prelovšek iz Trzina in Janez Lotrič. — Kakor obtožba pravi, vlomili so l. 1882 v kriški grad Apfaltrernov, ukradli iz pisarne mize 349 gld., odvedli kaso ter jo razbili v bližnjem gozdu. To sta izvršila Anton Prelovšek in Janez Abe po dogovoru s kriškim lovcom Friškovecem in Fr. Kebrom. Dobrih 14 dni pozneje ukradli so trgovcu Jurju Škofcu v Št. Vidu usnja in drugih stvari za 458 gld. Zato so bili obsojeni l. 1885 Anton Prelovšek in Čebulja Jakob in France; pri tej tatvini pa je bil tudi A. Jenko iz Radomelj. Lorenc Friškovec je okradel gostilničarja J. Podbevška v Spitaliču. L. 1891 je bila ukradena posestniku J. Šarcu v Radomljah konjska oprava. Za to tatvino je na sumu Anton Jenko, ker se je pri njem našlo nekaj tega blaga. L. 1892 so tatovi vlomili v prodajalnico Lor. Učakarja v Moravčah ter odnesli usnja, kave, tobaka, denarja itd. v vrednosti 285 gld. Anton Jenko prizna, da je tisto noč peljal v Moravče Antona in Janeza Prelovška, počakal pred vasjo, kamor sta prinesla na voz ukradene stvari; za plačilo je Jenko dobil 10 gld. in še nekaj kave po vrhu; Prelovška sicer tajita tatvino, seveda jima po izpovedbah Jenkota in prič nihče ne verjame. Toda ti tatovi niso svoje sreče poskusili pri tatvini samo na Kranjskem, ampak segali so tudi na Štajersko. Leta 1892 so okradli poštni urad na Vranskem za 1330 gld. 97 kr., in sicer Anton Prelovšek in Janez Lotrič. — Porotnemu sodišču predseduje dež. sodišča svetnik Pleško, obtožbo zastopa državnega pravdnika namestnik Ekl; zagovorniki so dr. Hudnik, dr. Papež in dr. Tavčar. Obravnava bo najbrže dokončana danes zvečer.

(Amerikanske novice.) Dne 7. februarija je v Vabaši, Minnesota, pogorela jedna najlepših cerkva, katero je leta 1872—74 sezidal naš slovenski rojak preč. g. I. Trobec. Ogenj je nastal v zakristiji. Tudi nadškofijska cerkev v Čigagu je bila v nevarnosti; 200 delavcev je popravljalo cerkveni strop na visocem odru, ko se začuje klic: gori. — Vsi delavci so bili v trenotku na lestvicah in se rašili. Požarni brmbi se je posrečilo ogenj udušiti.

(Italijanskega vina) se je lansko leto 1892. v Avstrijo uvozilo 629.673 hektolitrov; leta 1891 samo 30.231 hektolitrov.

(Šolska slavnost v Cerkljah) Dne 28. februarija se je naš dosedanji šolski vodja in nadučitelj g. Andrej Vavken poslovil od šole. Gdč. učiteljice so sobo III. razreda primerno ozaljšale. Ko je gosp. Vavken stopil v sobo, kjer sta ga čakali gg. kateheta, učiteljsko osebje in nekaj posestnikov, nagovorila ga je pridna učenka Marija Mertelj iz Dvorjan v vezani besedi, kitičo postavimo semkaj:

Težek nam je čas ločitve,
K Bogu vsem puhté molitve;
Prosimo ga iz sreč,
Naj vam on plačilo da.

Potem mu je izročila lep šopek cvetic, rekoč:

Šopek v znamenje spoštovanja,
Mladina danes Vam poklanja.

Ginjenim srem se je go-p. nadučitelj zahvalil za izraze otroške udanosti. Marsikateremu učencu in učenki se je oko solzilo, saj je dobrega gospoda vse ljubilo. Prestrog ni bil nikdar, oni paragraf ki prepoveduje palico v šoli, je bil zanj nepotreben, saj je tako ni rabil, nikdar v vseh 37 letih ni nobenega šolarja udaril. Več je dosegel s svojo veljavo in z resno besedo, kakor bi bil s kaznovanjem. — Potem je namesto obolelega g. župnika Golobiča kapelan g. Fr. Krek izpregovoril nekaj besed g. vodji v slovo. Povdarjal je njegovo vernost, kolegijalnost, miroljubnost, dobrosrčnost itd., nato mu je podal album z mnogimi fotografijami. Dali so mu jih v spomin domači gg. duhovniki, gdč. učiteljice, več duhovnikov in učiteljev poprej tukaj službujočih. Na prvi strani albuma so zapisane besede:

Roka v roko vdano aega
Zdaj, ko jemljemo slovo.
Srca k srcu se prilaga,
Čuti govore glasno.
Bili dober ste kolega,
Vodja nas ljubeč gorko.
Kličemo iskreno vdani:
Bog še dolgo vas ohrani!

Tudi za ta nagovor in darilo se je g. Vavken toplo zahvalil, zatrjujoč, da si ostanemo kakor doslej tudi v prihodnje vedno dobri. Posebno ga je pa razveselila dobro zadeta fotografija njegovih učencev in učenk, ki se mu je izročila v posebnem zavitku. Par nemiročev je pa lahko spoznati tudi na podobi, še fotografu niso mogli mirno sedeti. Vesel pa je bil vsak, ko je videl svoj obraz na papirju, kakošna imenitnost! Potem pa še s prestami obdarovan biti!

Naj omenjam še govora, s katerim je zaslužnega g. nadučitelja proslavlil priprost mož, posestnik in kovač Šter iz Zgor. Brnika, kateri je najstarejši njegov učenec. Govoril je blizu tako-le: „Kot najstarejši Vaš učenec naj Vam pregovorim v imenu vseh Vaših nekdanjih šolarjev par besed. Končali ste svoje trudapolno delovanje. Težavna a častitljiva je služba nadučiteljska. Trudili ste se z mladino 36 let 7 mesecev in 26 dni. Veliko veselega in žalostnega ste skusili v tej dobi. Srečni stariši, ki so svoje otroke izročevali v tako zveste roke, še srečnejši otroci, ako spolnujejo Vaše nauke. Za časa svojega službovanja ste poučevali v vsakdanji šoli samih dečkov 5750, lepo število! Ti učenci so se razdelili v različne stanove, med njimi je priprosti kmetič, ki stopa v potu svojega obraza za plugom, med njimi so čvrsti dijakji, ki še tekajo, da bi dobili stavo, med njimi so hrabri vojščaki, ki se bore za cesarja in domovino, med njimi so gospodje v visokih službah, častitljivi župniki, učeni doktorji itd. vsi ti so bili Vaši učenci in se Vas zlasti danes hvaležno spominjajo. Po pravici ste zaslužili zlati križec, ki ga Vam je podaril presvitli cesar in ga je okrajni glavar pripel na Vaše prsi. Resnično, ko križ ne bo več kinčal Vaših prsij, ko bodo Vaše kosti počivale v hladni zemlji, zlati Vaši nauki bodo še živeli ne le v naši občini, tudi drugod bodo rodili dobrega sadu. Vi nas niste učili samo branja, pisanja, računstva in drugih šolskih predmetov, Vi ste nas učili tudi lepega življenja. Zato se Vam danes tu zbrani posestniki iskreno zahvaljujemo ter kličemo iz dna srca: Bog Vas živi še mnogo let!“

Ko je končal Šter svoj govor, katerega je sam sestavil, oglašil se še Luka Pavlič, posestnik in pevodnja na Spodnjem Brniku ter bere lepo pesmico, katero je sam zložil. Dva verza priobčimo:

Nam z lučjo omike je svetil naprej
Z naukem, izgledom pot kazal vselej.

S cesarsko pesmijo se je končala ta slavnost. G. Vavken je bil vidno ginjen, ko mu je vse izraževalo ljubezen in hvaležnost. Ta dan mu bo pač ostal v blagem spominu. Še dolgo naj uživa zasluženi pokoj!

(Koroška deželna vlada) je prepovedala radi boleznim na gobcu in parkljih uvažanje in prevažanje goveje živine, ovac, koz in prašičev s Kranjskega na Koroško, oziroma po Koroškem.

(Podporna blagajna za vse slovenske pokrajine.) Celjski odvetnik gosp. dr. Dečko in tovariši vložili so prošnjo za vpis podporne blagajne, koja naj bi poslovala po slovenskem Štirskem, Koroškem, Kranjskem in v Primorji, stolovala pa v Celji. Ministerstvo za notranje zadeve je te dni prošnjo odklonilo, ker predložena pravila ne vstrezajo postavnim zahtevam.

(Za dolenske železnice) je alpinska montanska družba minole tedne doposlala 40 000 stotov železniških šin in voznega orodja.

(Iz trnovskega predmestja) se nam piše: Včeraj so prijeli stražniki nekega domačina v logu, ki je lovil ptiče. Prav je, da se kaznujejo ptičji lovcji, a čudno se mi je zdelo, da so ga stražniki za to vkleenili in vklejenega gnali na magistrat, dasi se ni branil iti z njimi. Menimo, da taka strogost ni bila umestna, ako zato ni bilo drugih vzrokov. — Zaradi ptičjega lova pa svetujemo, naj stražniki ne hodijo pazit samo v mestni log, kar je hvale vredno, marveč naj tudi včasih pogledajo na — rotovški vrt. Pred nekaj tedni se nam je namreč poročalo, da so bile tudi na rotovškem vrtu nastavljenelovine za ptiče. — Zdravnik, ozdravi najprej samega sebe!

(František Ondriček,) ki dandanašnje sluje povsodi, kot najslavnejši goslar na svetu, zvršil je ne-

davno v spremstvu ravnatelja Karola Strakoša svoje umeteljsko potovanje po Skandinaviji. Švedi in Norvežani so ga povsodi vzprejemali naidušeno. Ondriček je priredil 4 do 6 koncertov v vsakem stolnem mestu, v Stokholmu in v Kristijaniji; dvorana je bila vselej napolnjena.

Društva.

(Č. člani „Glasbene Matice“ opozarjamo na izvenredni občni zbor, ki bo dne 5. marca t. l. v šolskih prostorih zaradi nakupa hiše ob 11. uri dopoldne.

(Slovenska hranilnica in posojilnica v Št. Janžu v Rožni dolini na Koroškem) je začela poslovati dne 1. aprila 1892. leta. Do 31. decembra istega leta je imela že 35 346 gld. 49 kr. denarnega prometa. Hranilnih vlog se je vložilo 14 804 gld. 36 kr., dalo posojil 11 845 gld. 72 kr. Upravnih troškov je bilo 62 gld. 62 kr., čistega dobička 9 gld. 43 kr. Od posojil se je prejelo obrestij 286 gld. 97 kr., za hranilne vloge dalo 256 gld. 53 kr. Konec leta je bilo hranilnih vlog 14 746 gld. 44 kr. od 64 vložnikov; posojil je bilo 11 145 gld. 72 kr., danh 49 zadružnikom. Zadružnikov je 68 z 69 zastopskimi deleži, ki znašajo 280 gld.

(Vincencijsko društvo za Koroško) je izdalo svoje izvestje za leto 1892, kojemu povzamemo: Društvo se je ustanovilo v Celovcu 8. decembra 1882 in šteje sedaj 5 konference: sv. Petra in Pavla, sv. Ilja in sv. Karola Borl. (v duhi seme-nišču) v Celovcu, sv. Jakoba v Beljaku in Oznanjenje Device v Spitalu. Osrednji odbor v Celovcu je imel dohodkov 3300 gld., troškov 753 gld. 77 kr. Dobrotniki so osrednjemu odboru naklonili vkupe 197 gld. — 5 konference so šteje 67 udov, ki so darovali v društvene namene 726 gld. 23 kr., dohodkov so imele 2691 gld. 93 kr., troškov 2088 gld. 39 kr., premoženja 1102 gld. 56 kr. Redno se je podpiralo 78 družin in 70 posam-zakov. Za društvene namene deluje v Celovcu 5 usmiljenih sestrá, ki so skozi 461 dni in 774 noči stregle bolnikom po mestu. Razven tega vzdržuje društvo v Celovcu deško sirotišnico, v kateri je 30—40 dečkov (čez dan), in drugo sirotišnico, v kateri se 16 dečkov oskrbuje z vsem potrebnim. Zavoda sta v lastni društveni hiši. — Navedene številke kažejo, kako blagonosno deluje imenovano, ravno v naših časih toliko potrebno društvo. — Ker se je dosedanji zaslužni predsednik osrednjemu odboru, prečast. gospod Gr. Schellander, stolni korar itd., odrekel svoji časti, bil je predsednikom izvoljen velečast. g. prof. J. Müller. Prečast. gospoda Gr. Schellandra pa so izvolili častnim predsednikom društva.

(Čitalnica v Brežicah priredi 19. marca ob 5 uri popoldne svoj občni zbor, ob 8. uri pa gledališko predstavo in petje.

Telegrami.

Trst, 3. marca. Včeraj je prišel v Genuo parnik „Rosario“, ki je imel na krovu deset slučajev rumene mrzlice. Pet bolnikov izkrcali so v Rio de Janeiru, tri v Bahii, dva slučajja sta se pripetila na potu v Evropo. Parnik ostane nekaj časa v Asinari v karanteni.

Budimpešta, 3. marca. Škofovska konferenca se je zaključila, ko je pretresla spomenice na papeža, cesarja in vlado. Spomenice podpisali so vsi navzoči prelatje.

Budimpešta, 4. marca. Zbornica poslancev je vsprejela Kemeny-jev predlog, da poslanec ne zgubi mandata, če bi mu bile tudi dnevnice za več kakor tri mesece zarubljene. Zavrnila je pa justičnemu odseku Karolyjev predlog, da bi se dnevnice sploh zarubiti ne smele.

Beligrad, 3. marca. V ponedeljek ob obletnici proglašenja Aleksandra kraljem se slovesno otvori električna razsvetljava.

Washington, 3. marca. Novi predsednik se je danes zvečer ob 6 $\frac{1}{2}$. uri semkaj pripeljal in bil navdušeno vsprejet.

Kalkuta, 4. marca. Vrhovni poveljnik indijski, Roberts, odstopi dne 8. aprila od vrhovnega poveljništva. — Makaradaša mysorski je poslal dragocena darila papežu povodom škofovske petdesetletnice.

Umrlj so:

2. marca. Ana Oliva, oficijalova žena, 65 let, Tržaška cesta 24, jetika. — Pavla Klopčič, delavka, 16 let, Kravja dolina 11, jetika. — Janez Kochne, delavec sin, 10 mesecev, Streliške ulice 13, božjast.

V bolnišnici:

1. marca. Franz Žirovnik, ključarski vajenec, 15 let, cedema glotidis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		srakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	737-6	2-4	brezv.	megla	0-30	
8. u. pop.	738-8	11-0	sl. vzh.	del. oblak.	dež	
9. u. zveč.	735-1	5-0	zm. szap.	jasno		

Srednja temperatura 61°, za 4-0 nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

duo 4. marca

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	8 20	Špeh povojen, kgr.	64
Reš.	6 75	Surovo maslo.	78
Jedmen.	6 —	Jajce, jedno	2
Oves.	6 25	Mleko, liter	10
Ajda.	8 75	Goveje meso, kgr.	64
Proso.	5 50	Telečeje	58
Koruza.	5 50	Svinjsko	64
Krompir.	3 47	Koštrunovo	40
Leča, hkti.	13 —	Pisanec	55
Grah.	13 —	Golob	22
Fikol.	9 —	Seno, 100 kgr.	2 67
Maalo, kgr.	96	Slama.	2 32
Maat.	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	7
Špeh svež.	56	meška.	5

Posestvo

pol ure od Ljubljane ležeče, z obširnimi gospodarskim poslopjem s preko 50 orali njiv, travnikov in gozda, ugodno za mlekarstvo in vsaki obrt, je na prodaj vse skupaj ali pa se tudi po dogovoru razdeli.

Poleg tega je na prodaj v ljubljanskem mestnem logu travnik s 14 orali in travnik „pod Rožnikom“ s 7 $\frac{1}{4}$ orala.

Natančnosti daje J. Rodé v Ljubljani. 136 1

Dobiva se v zalogi „Sendbote“: Dunsj. XVIII., Weinhaus.

Najlepši kristijanski spomin na papežev jubilej.

Papeža Leona verižice z jubilejsko svetinjo in križem, pozlačene, ki se nosijo lahko kot moške urne verižice ali ženske vratne verižice (collier). Svetinja ima podobo Nj. svetosti Leona XIII. z jubilejskim napisom; na zadnji strani podoba sv. Jožefa, varuha katoliške cerkve.

Cena s pošto pošiljati proti gotovini je za moško verižico 1 gld., za žensko verižico 1 gld. 20 kr.

Jubilejska svetinja sama 20 kr.

(Kaki morebitni dobiček dobi zaklad za zidanje cerkve sv. Jožefa.)

Naročnina na mesečnik „Sendbote“ d. hl. Joseph“ à 95 kr.

„Heil. Familie“ à 30 kr.

(Če se jih več vzame, ceneje.) (119 3—2)

Senzacijska najnovejša iznajdba!

Trkalec za prodajalnična okna

50 cm. visoka oblečena podoba, katero goni posebna uri podobna naprava, ki teče tri ure. Ta podoba trka na okno v odmorih po nekoliko sekund in tako prisili vsacega, ki gré mimo, da se nehoté ozrè v okno in ustavi. Tehta 2300 gr. in velja 25 gld. Za prodajalce, gostilničarje itd. neprecenljivo sredstvo za reklamo.

Eksemplar za poskušajo deluje slednji dan od 10—12. ure v oknu

kočevske domače industrije

v Ljubljani, na Kongresnem trgu (Tonnhalle),

kjer se vprejemajo tudi naročila. 137 1

Kovertes s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Čista kri

zdravje!

Grinte, izpuščaje, hraste, občna trudnost, slabost izginejo pri zdravi krvi! Mi jamčimo za radikalen vspèh pri rabi naše metode.

Pri vprašanjih naj se priloži marka za odgovor. 63 6-4

„Office Sanitas“, Paris
30 Faubourg, Montmartre.

Zahvala.

Moja meseca decembra 1892 umrla soproga Franja Nussböck je bila od dné 1. maja 1891 pri c. kr. priv. zavarovalnici na življenje

„Avstrijski Phönix“

za znatno svoto zavarovana.

Zavarovano svoto izplačal mi je le nekaj dni po smrti omenjenega društva glavni zastop v Ljubljani točno in v popolno zadovoljnost, vsled česar si štejem v prijetno dolžnost omenjeni zavarovalnici javno zahvalo izreči in to društvo vsakemu najtopleje priporočati.

V Zagorju ob Savi, dné 1. marca 1893.

Mihael Nussböck, restavratèr.

Otvoritev krojaške obrti.

Prečastiti duhovščini in sl. občinstvu usojam se podpisani vjudno javljati, da sem otvoril v Ljubljani, v Šelenburgovi ulici št. 1

krojaški obrt

ter se priporočam v blagohotna mnoga naročila. Imam v zalogi vsakovrstno trpežno blago, ter izdelujem obleko po najnovejšem ali sploh poljubnem kroju po najnižji ceni.

Velespoštovanjem

Franz Železnikar,

126 (5-2) krojač,
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 1.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici (Görz),
ulica Morelli št. 17,

se priporoča prečast. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavlili.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštine prosto. 3 36-7

Zlata kolajna, Bruselj 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec,

katero želodec in opravila prebavnih delov života krepča in tudi odprti život pospešuje, je

tinktura za želodec,

katero pripravlja

Gabrijel PICCOLI,

lekar pri „angelju“

v Ljubljani na dunajski
5 12-3 cesti

Cena 1 stekl. 10 noveev.

(1) ————— 50—11

Izdelovatelj razpošilja to tinkturo v zaboječih po 12 steklenic in več. Zaboječ z 12 steklenic stane gld. 1-36; s 24 gld. 2-60; s 36 gld. 3-84; s 44 gld. 4-26; 55 steklenic tehta 5 kg s poštno težo in velja gld. 5-26; 110 stekl. gld. 10-30. Poštino plača vedno naročnik.

Zaspavanje izključeno!

Cena gld. 1-85 s kotledrom 3 gld. s cifernico svetečo se

po noči, 40 kr. več. — 6 komadov unijskih budil poštine prosto na vsako pošto postajo gld. 10-50.

Novost!

4oglatá kasetna oblika, nikelno okrovje pozlačeno, bogato cizelovano, skoro 28 cm. visoko, ura budilnica z bitjem $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{4}$ ure, cena gld. 7—, brez bitja gld. 5—, — **Kukučna ura**, bitje $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{4}$ ure, 50 cm. dolgosti, izrezljana omarica, koščeno kazalo in številke, cena 7 gld. Kukovica, prepelica in repetiranje, dolgost skoro 1 m., bogato zrezljano gld. 18-50. **Kovinska trpežna remontoir ura za gospode** odkrita, masivno novostrebno okrovje 4 gld., z dvojim okrovom 6 gld. **Zakonski prstani**, 14karatni, po 4 gld., močni 5 gld. komad. 43 10-2

EMIL MAYR, Dunaj, I., Schottenring 33.

Tovarniški ceniki zastonj. 1

Vse proti dveletnemu jamstvu.

MATIJA HORVAT,

čevljarski mojster,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,

priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v obila naročanja raznovrstnega

Robuvala

katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivo trpežnega blaga in po zahtevi od najfinejše do najprostejše oblike. 85 12-2

Velika zaloga vina.

Dominik Trojanšek,

veliki posestnik,

v Gorici, Via Municipio št. 8,

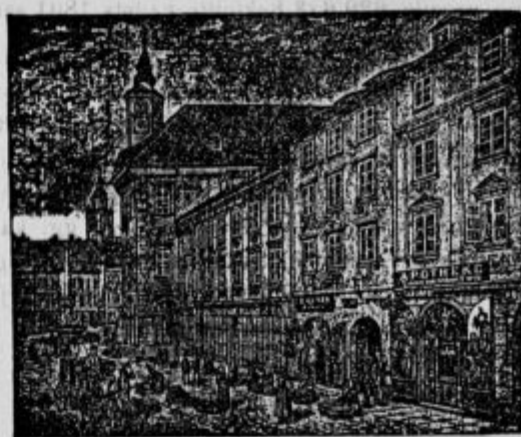
priporoča se posebno čast. duhovščini in drugim gospodom, ki želé imeti v restnici zanesljivo 133 16-1

dobro vino

belo in črno. Vsem naročiteljem vina zagotavljam najnižje cene in najboljše blago. Imam izvrstno „rebulo“ iz goriske okolice, posebno dobro istrijsko vino „teran“ in posebno izvrstno „refoško“ v steklenicah iz l. 1889.

Pokušnja pošilja se prosto.

Natorni istrijski črni teran.

Za bolne in zdrave

je najboljše hranilno sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznано od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s pričaali najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom iz lepo dišavo.

Zavitek s $\frac{1}{4}$ kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri **Ubaldu pl. Trnkóczy-ju**, lekarnarju v Ljubljani; na Dunaju imajo zalogo lekarnarji: **Viktor pl. Trnkóczy**, V. okraj, Hundstürmerstrasse 113; **dr. Oton pl. Trnkóczy**, III. okraj, Radetzkyplatz 17, **Julij pl. Trnkóczy**, VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (Stajarsko) **Vendelin pl. Trnkóczy**, lekarnar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih itd.

(1391) Prekupci imajo obilen rabat. (39)

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

33 52-10

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu uživanju namešane ali s surogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravejšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Ponaredeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Cerkvena oprava, priprosta in fina, izvršena v vseh **Leop. Tratniku** slogih, dobi in naroča se pri **v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 267 52-46**

Št. 4410.

Razglas.

134 3-2

V smislu § 15. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887. l., št. 22. d-ž. zak. nika) se javno razpisuje, da so

imeniki volilnih upravičencev za letošnjo dopolnilno volitev v občinski svet

sestavljeni in da se smejo od danes naprej 14 dnij tukaj pregledovati in proti njim vlagati ugovori.

O pravočasno vloženi ugovori bo razsojal občinski svet.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 1. marca 1893.

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe v narkozii (umetno spanje) brez bolečin. Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za sromake od 9. do 10. ure dopoldne. 86 (3)

Šubičeva delavnica

za

cerkvene kipe in oltarje,

obstoječa že od l. 1845,

priporoča se uljudno prečast. duhovščini za obilne naročbe.

124 9-2

Valentin Šubic, podobar,

v Poljanah pri Škofji Loki.

Bogata izbira novega modernega

sukna (štofov)

za vrhne suknje in obleke za gospode in dečke
kakor tudi

za gospojinske plašče in jaquete

po najnižjih cenah.

Mnogo stotin **SUKNENIH** tovarniških ostankov in od **uzorcev** po čudovito nizkih cenah **Roba** iz čiste ovčje volne od 2 goldinarjev navzgor.

Grobelnik & Ihl

141 (2-1) v Ljubljani, Pred Škofijo št. 2,
trgovina s suknom, platnom in manufakturnim blagom.

Vnanjim zasebnikom pošiljamo dražestne uzorce sukne robe franko; za gg. krojače kolekelje uzorcev brezplačno in prosto poštnine.

J. N. POTOČNIK,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Kongresni trg št. 17

(Uršulinsko poslopje),

se priporoča prečast. duhovščini v naročila vsakovrstne

duhovniške obleke

iz najboljšega trpežnega blaga, katero ima v veliki izbi v zalogi. Obljubuje točno postržbo, vestno delo po nizki ceni. 138 8-1

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rdeče modro, sivo in olivno, po gl. 5-50, 6-—, 7-— 8-—, 9-—, 10-— in višje po vsaki ceni do 20 gl.

Anton Obreza,
tapecirar,

v Ljubljani, Selenburgove ulice 4.

Najcenejši kraj za nakupovanje otročjih vozičkov. 537 50-17

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega orodja

v Ljubljani, Poljanska cesta 8
(poleg Alojzijevega)

se priporoča prečastiti duhovščini, slav. cerkvenim predstojništvom in cerkvenim dobrotnikom v najnatančnejše in točno izdelovanje vsakovrstne

cerkvene posode

iz zlata, srebra ali druge kovine
po uzoreh ali lastnem načrtu.

135 Izvršeno blago pošlje dobro, varno zavito poštnine prosto. 29 52-8

Velečasti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam podpisano svojo izborno zalogo mnogovrstnega blagu za vsakršno

cerkveno obleko,

dalje krasno in trpežno izdelane
mašne plašče, pluvijale, dalmatike, bandera, zastave, baldahine in banderčke.

Razno blago za cerkveno perilo istotako že izgotovljeno, kakor: albe, koretije, korporale in raznovrstne rutice imam vedno v veliki izbi v zalogi.

Naročila na vzeenje izvršujem točno ter preskrbam zameno, popravo in prenovljenje starega cerkvenega orodja.

V zalogi imam tudi pasarske cerkvene izdelke, na pr.:

monštrance, svetilnice, križe, kelihe, svečnike, léstence itd.

ter izvršim naročila pošteno, točno in po primerno nizkej ceni.

Velespoštovanjem

Ana Hofbauer

v Ljubljani.

125 (12-3)

Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Varujte	Sargov
KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	se	KALODONT
zdrav-	je	je	je v	imajo	je	pred po	se dobi po
stveno-	priznana	aroma-	tu- in ino-	zaradi pri-	naj-	zavitku po-	35 kr.
obla-	in	tično	zemstvu	pravne	boljše	dobnih	kos v
stveno	neobhodno	osvežajoč.	z	sprave,	sred-	pona-	lekarnah,
prekušen	zobno	jako	največjim	nizke cene	stvo	redbah.	dr-
(lepota	čistilno	praktičen	vspedom	in čiste	zoper		guerijeh
zob)	sred-	na	veden.	v rabi pri	nale-		in
	stvo.	potovanjih		dvoru in	zenja.		parfume-
				plemstvu,			rijah,
				pa tudi			539 (5)
				v najpri-			
				prostejši			
				mečanski			
				hiši.			

Priznanja zadržanih krogov so priložena vsakemu kosu.

10

goldinarjev

stane pri meni eden modroc na peresih (Federmatratz). Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljše-ga bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim e ilhom preobljeni ter pri najtežji rabi do 15 let **nobnih poprav** ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj s vselej **natančna** mera postelje v **potranji luči**. — Ako se torej dobi za 10 gld. **dober** tapcirani modroc na peresih, je pač n-umestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žičaste žimnice, slamnice itd.), kateri pravemu namenu, imeti **dobro** posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapcirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Ta domača, narodna trdka bodi prečast duhovščini in slavnemu občinstvu najboljše priporočena za nakupovanje **žimnic, garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal** in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštna postrežba, nizke cene. 536 50-17

IV. zvezek:

POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobi se tudi še III. in II. zvezek.

Učenec,

zdrav mešan in z dobrim spričevalom, sprejme se takoj v prodajalnico z mešanim blagom.

Ivan Vidmar,
trgovec v Črnem Vrhu nad Idrijo.

27 3-3

Podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najboljše priznani in priporočani **prsi sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.** Zelo, si je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v nem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenje kosti. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavlja pod enakimi ali podobnimi imeni, a so vendar po svoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto-kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj se torej vslej izrečno Herbabnyjev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 473 20-12 83 6-7

Osebnostna razpošiljalnica za provinije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ **JULIJA HERBABNY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75.** Prodajajo ga gospodje lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju; J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodani, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar. F. Prdam, M. Mizzam, drog.; v Brezob: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celoveu: W. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger v Novemestu: A. pl. Sladoviz; v Št. Vidu: A. Reichel; na Trbiču: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasolatto, J. Seravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blažek; v Velikoveu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

šopkov

Podpisana priporoča visokochastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato izbero

šopkov in vencev

za razne cerkvene potrebe, n. pr. o Šmarnicah, o sv. Rešnjem Telesu, za bandera, pri novih mašah itd. v vseh velikostih od najprostejše do najfinejše vrste.

Dalje priporoča svojo veliko zalogo 140 3-1

v vseh širjavah čipk (mrež) za cerkvene potrebe po najnižjih cenah.

Z vsem spoštovanjem

Marija Podkrajšek.

za cerkvene potrebe.

Lastno izdelovanje

in vencev

Dunajska borza.

Dne 4. marca.		Dne 3. marca.		4% srečke dunajske parobrodne družbe . . . 140 gld. — kr.	
Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 95 kr.	Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 60 kr.	Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 . 75
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 55	Ogerska kronina renta 5%, 200 kron	95 . 15	Rudolfove srečke, 10 gld.	25 . —
Zlata renta 4%, davka prosta	117 . 45	4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 . 50	Salmove srečke, 40 gld.	69 . —
Papirna renta 5%, davka prosta	100 . 15	5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	168 . 50	Windischgraezove srečke, 20 gld.	76 . —
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	991 . —	Državne srečke l. 1864., 100 gld.	196 . 50	Ljubljanske srečke	23 . —
Kreditne akcije, 160 gld.	341 . 20	Zastavna pisna avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 20	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.]	158 . 50
London, 10 funtov strl.	121 . 10	Zastavna pisna	101 . 10	Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2935	— . —
Napoleondor (20 fr.)	9 . 62	Kreditne srečke, 100 gld.	196 . —	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	— . —
Cesaraki cekini	5 . 69	St. Genois srečke, 40 gld.	67 . 75	Papirni rubež	1 . 27
Nemških mark 100	59 . 20				

<p>List „Mercur“. Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Sveti pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročilna s poštno pošiljateljico vred gld. 2-60.</p>	<p>Menjarnična delniška družba</p> <h1 style="font-size: 2em;">„MERCUR“</h1> <p>Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.</p>	<p>Vestni nasveti za dosego kolikor mož visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnih.</p>
--	--	---